

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

709 **BESLUIT** van 28 november 1974 ter uitvoering van artikel 1, derde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren).

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 17 oktober 1974, nr. HW/RWS 70183, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Waterstaatsrecht, gedaan mede namens Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;

Gelet op artikel 1, derde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1969, 536);

Gezien het advies van de Raad van de Waterstaat van 29 augustus 1974;

De Raad van State gehoord (advies van 13 november 1974, nr. 24);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 22 november 1974, nr. HW/RWS 79359, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Waterstaatsrecht, uitgebracht mede namens Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

a) de Wet: de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1969, 536);

b) Onze Minister: Onze Minister van Verkeer en Waterstaat.

2. Voor de toepassing van dit besluit worden onder vaartuigen mede verstaan:

a) drijvende werktuigen zoals baggerwerktuigen, zandzuigers, kranen, bokken en elevators;

b) installaties, opgericht op de bodem van de territoriale zee;

c) luchtkussenvaartuigen.

Artikel 2. 1. Dit besluit is van toepassing met betrekking tot oppervlaktewateren met inbegrip van de territoriale zee.

2. Dit besluit is niet van toepassing op:

a) gedragingen waaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de Wet olieverontreiniging zeewater (Stb. 1958, 344) en de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (Stb. 1962, 288);

b) het lozen door of van vaartuigen of luchtvaartuigen in de territoriale zee van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, voorzover die handeling samenhangt met of voortvloeit uit het normale gebruik van het vaartuig of luchtvaartuig, mits dat gebruik niet ten doel heeft het lozen van dergelijke stoffen.

Artikel 3. 1. Het is verboden een volgens het tweede lid aangewezen stof, die behoort tot de in de bijlage van dit besluit opgenomen afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, op welke wijze ook, in enig oppervlaktewater te brengen.

2. De in het eerste lid bedoelde aanwijzing geschiedt door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, de Raad van de Waterstaat gehoord. Het besluit wordt in de *Nederlandse Staatscourant* bekend gemaakt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing met betrekking tot stoffen, die slechts als sporen in andere stoffen voorkomen en die daaraan niet zijn toegevoegd om te zamen met die andere stoffen in enig oppervlaktewater te worden gebracht. Bij het in het tweede lid bedoelde besluit kan worden aangegeven welke concentraties of hoeveelheden per tijdseenheid van de aangewezen stof gelden als sporen.

Artikel 4. 1. Onverminderd artikel 3 is het verboden zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen op andere wijze dan met behulp van een daardoor bestemd werk in enig oppervlaktewater te brengen,

a) door deze daarin te storten;

b) door deze onder het wateroppervlak uit te pompen, weg te pompen of te doen of te laten afvloeien;

c) door deze te storten, neder te leggen, te laten liggen, of te doen of te laten afvloeien op duinen, stranden, kwelders, slikken, kaden, bruggen, vlonders, aanlegsteigers, dijken, oevers of in het winterbed van enig oppervlaktewater;

d) bij het laden, lossen of overladen daarvan;

e) bij het uit- of inwendig reinigen van enig voertuig, vaartuig of luchtvaartuig.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het brengen in enig oppervlaktewater van huishoudelijk afvalwater vanaf andere vaartuigen dan woonschepen.

Artikel 5. De aanvraag tot verlening, wijziging of intrekking van de in artikel 4 bedoelde vergunning geschiedt bij het daartoe bij de Wet en haar uitvoeringsvoorschriften aangewezen gezag, volgens de bij de Wet en haar uitvoeringsvoorschriften gestelde regelen.

Artikel 6. 1. Dit besluit kan worden aangehaald als: Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

2. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het *Staatsblad* waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende bijlage en nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 28 november 1974.

JULIANA.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

T. WESTERTERP.

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,

I. VORRINK.

Uitgegeven de negenentwintigste november 1974.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.

NOTA VAN TOELICHTING

Par. 1. Algemeen

Artikel 1, derde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren delegeert aan de Kroon de bevoegdheid het brengen in oppervlaktewateren van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen op andere wijze dan met behulp van een daarvoor bestemd werk aan een vergunningstelsel te onderwerpen, alsmede de bevoegdheid het brengen in oppervlaktewater van bepaalde zodanige stoffen, op welke wijze dit ook moge geschieden, geheel te verbieden. In het onderhavige besluit is van beide mogelijkheden gebruik gemaakt om een zo goed mogelijke bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater te verzekeren.

Het besluit beperkt zich niet tot bescherming van wateren onder het beheer van het Rijk. Zijn werking strekt zich uit tot alle oppervlaktewateren met inbegrip van de territoriale zee, ongeacht de vraag welk gezag het beheer over die wateren uitoefent. De bevoegdheid tot het vaststellen van aanvullende regelingen ten aanzien van niet-Rijkswateren laat het echter onverlet.

Het besluit maakt een uitzondering voor lozingen van olie door of van schepen, zoals geregeld in de Wet olieverontreiniging zeewater (*Stb.* 1958, 344). Ook laat het besluit onverlet lozingen op de territoriale zee in het kader van het normale gebruik van vaartuigen en luchtvaartuigen. Deze beperking komt overeen met artikel 19, eerste lid onder *a*, van het verdrag van Oslo (*Trb.* 1972, 62) en artikel 5 van het ontwerp Wet verontreiniging zeewater (zitting 1972-1973-12293). Ter vermijding van doublures is het besluit ook niet van toepassing verklaard op gedragingen waaromtrent regelen zijn of zullen worden gesteld bij of krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (*Stb.* 1962, 288).

Ter verwezenlijking van bovengenoemde bescherming houdt het besluit in de eerste plaats in de mogelijkheid tot effectuering van een absoluut verbod tot het brengen in enig oppervlaktewater van stoffen die een zodanige bedreiging vormen voor het oppervlaktewatermilieu, de daarin levende organismen en de gebruikers van dat water, dat verontreiniging van het oppervlaktewater door deze stoffen moet worden voorkomen.

Met het in artikel 3 neergelegde absolute verbod is aangesloten bij het stelsel van het reeds genoemde verdrag van Oslo dat voor het storten van de op de zogenaamde zwarte lijst vermelde stoffen in zee ook een absoluut verbod beoogt, en bij dat van de Wet olieverontreiniging zeewater waarbij wordt verboden, olie, oliehoudende stoffen of mengsels daarvan in het water te brengen. Te wijzen is ook op de mede op zoete wateren betrekking hebbende lijsten, die in ontwerp zijn opgesteld op verschillende in 1972 en 1973 gehouden internationale conferenties. Uit de stoffen die in de bij het besluit behorende bijlage zijn genoemd, zullen de stoffen worden aangewezen, waarop het verbod van artikel 3, eerste lid, van toepassing is. Deze bijlage zal naar aanleiding van het bereiken van verdere resultaten in het overleg, met name in internationaal verband, in de toekomst kunnen worden aangevuld.

Het in artikel 3, eerste lid, neergelegde absolute verbod geldt, zoals de Wet dit eist, ook voor het brengen in enig oppervlaktewater van de volgens artikel 3, tweede lid, aangewezen stoffen met behulp van een werk. Dit leidt ertoe dat het aantal stoffen dat op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit besluit kan worden aangewezen slechts gering kan zijn. Anders dan bij het brengen van stoffen in oppervlaktewater zonder dat daarbij van een werk gebruik wordt gemaakt, is het bij lozingen door middel van een werk – die in vele gevallen van produktie-installaties afkomstig zijn – onder de huidige omstandigheden nog maar met betrekking tot een zeer beperkt aantal van de in de bijlage opgenomen stoffen mogelijk een absoluut en algemeen werkend lozingsverbod te stellen. Met betrekking tot de meeste soorten van stoffen

waarbij gestreefd moet worden naar het geheel achterwege blijven van lozingen is, bij de thans niet alleen in ons land doch ook elders bestaande toestand, een dergelijk verbod, dat toepasbaar zou moeten zijn op alle produktieprocessen in alle bedrijfstakken slechts geleidelijk te verwezenlijken. Hiertoe is het vergunningbeleid, dat geleidelijk kan worden verscherpt en waarbij met ontwikkelingen in de technische mogelijkheden rekening kan worden gehouden, voortsnog het meest aangewezen.

Wat betreft lozingen met behulp van een daartoe bestemd werk moeten de volgende situaties worden onderscheiden.

Ten aanzien van nieuwe lozingen en uitbreidingen van bestaande lozingen zullen bij het ingevolge artikel 1, eerste lid, van de Wet te voeren vergunningenbeleid aan het produktieproces en de bedrijfsinstallaties veelal onmiddellijk eisen kunnen worden gesteld die erop gericht zijn het brengen van in de bijlage opgenomen stoffen met behulp van een werk te voorkomen.

Bij bestaande lozingen ligt de situatie anders. Een onmiddellijk ingaand verbod tot het brengen in enig oppervlaktewater van genoemde stoffen zou in deze gevallen zodanig ingrijpende voorzieningen aan bestaande bedrijfsinstallaties vereisen, dat verwezenlijking daarvan op korte termijn niet mogelijk is. Met het geheel terugdringen van de verontreiniging zal derhalve in deze gevallen enige tijd gemoeid zijn.

Ook ten aanzien van de plaatsvindende lozingen met behulp van een bestaand daartoe bestemd werk zal echter het beleid van de Rijksoverheid en de gedecentraliseerde besturen die het beheer voeren over het oppervlaktewater overigens – in nauw overleg met het bedrijfsleven –, erop gericht moeten zijn dat het brengen in enig oppervlaktewater van de in de bijlage genoemde stoffen zo spoedig mogelijk geheel wordt voorkomen. In een geïnstitutionaliseerd overleg tussen de betrokken rijks-, provinciale en andere lagere publiekrechtelijke instanties wordt dit beleid geharmoniseerd, waarbij de gedachtenontwikkeling op dit stuk in internationaal verband niet buiten beschouwing kan blijven.

Ter realisering van het beleid tot terugdringing van lozingen van in de bijlage genoemde stoffen zal het opstellen van saneringsprogramma's in bedoeld overleg ter hand worden genomen. Met de inventarisatie naar aard en omvang van de lozing van deze stoffen is intussen reeds een aanvang gemaakt. De uitwerking van dergelijke saneringsprogramma's zal, zoals hiervoor reeds werd gesteld, voorshands middels aan lozingsvergunningen te stellen eisen dienen te geschieden. De bijlage bij dit besluit kan intussen als indicatie dienen voor het beleid van de onderscheidene waterbeheerders. Aan de hand van de opgestelde en in uitvoering zijnde saneringsprogramma's kan geleidelijk voor in de bijlage opgenomen stoffen de lozing door een aanwijzing absoluut worden verboden. Deze aanwijzing zal onder termijn kunnen geschieden, in samenhang met het saneringsprogramma. Er wordt naar gestreefd dat de stoffen die thans in de bijlage bij dit besluit zijn genoemd voor het merendeel omstreeks 1985 zullen zijn aangewezen. Indien bij het opstellen van de saneringsprogramma's mocht blijken dat voor een doelmatige gefaseerde invoering van het verbod wijziging van de Wet of van dit besluit wenselijk is, zal een dergelijke wijziging worden bevorderd.

Naast het bovengenoemde absolute verbod bevat het besluit een opsomming van de wijzen waarop het brengen in enig oppervlaktewater van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen anders dan met behulp van een daartoe bestemd werk zonder vergunning verboden is. Het besluit stelt in artikel 4 het vereiste van de vergunning indien sprake is van storten van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in het oppervlaktewater, uitpompen of wegpompen van dergelijke stoffen onder het wateroppervlak, storten, nederleggen, laten liggen of doen afvloeien van dergelijke stoffen op bepaalde plaatsen, alsmede indien dergelijke stoffen

in het oppervlaktewater worden gebracht bij het laden, lossen of overladen of het reinigen van voer-, vaar- of luchtvaartuigen.

Op deze wijze kan worden toegezien op bedrijven of particulieren, die niet lozen met behulp van een daartoe bestemd werk, doch op andere wijze afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in het oppervlaktewater brengen. Tevens kan aldus gecontroleerd worden of er voldoende zorgvuldig wordt gehandeld in geval van overslag van stoffen die een bedreiging vormen voor het oppervlaktewatermilieu.

Indien de onderscheidene waterbeheerders bij hun vergunningbeleid het brengen in enig oppervlaktewater van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen toestaan, zullen zij vanzelfsprekend nadere eisen kunnen stellen betreffende de hoeveelheid en de aard van zodanige in enig oppervlaktewater te brengen stof. Bij het voeren van dat beleid zal in het bijzonder in aanmerking moeten worden genomen de toelaatbaarheid van het brengen in enig oppervlaktewater van die afvalstoffen, verontreinigende en schadelijke stoffen, waarvan bij het eerdergenoemd internationaal overleg is komen vast te staan dat deze voor het oppervlaktewater en het gebruik dat ervan wordt gemaakt zekere gevaren inhouden.

Het besluit bevat geen regeling inzake het afgeven van afgewerkte olie of mengsel daarvan afkomstig van vaartuigen. Door de tweede ondergetekende is echter een voorstel van wet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend, waarin zodanige regeling is vervat (wetsontwerp Chemische afvalstoffen nr. 12 662). Anders dan in de memorie van toelichting bij artikel 61 van dat wetsontwerp is gesteld, zal dus de afgifte van afgewerkte olie door de binnenvaart - met uitzondering van de Rijnvaart - uitsluitend via die wet worden geregeld.

Par. 2. Artikelswijze toelichting

Artikel 1, 4 en 5. De vergunning is de vergunning bedoeld in artikel 1, derde lid, van de Wet. Dit betekent dat een vergunning zal worden verleend, gewijzigd of ingetrokken door het gezag bedoeld in artikel 3 van de Wet. De aanvraag tot verlening, wijziging of intrekking, zal, waar het oppervlaktewater betreft, waarvan de zorg voor de kwaliteit bij het Rijk berust, dienen te geschieden volgens de regelen gesteld in hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (Stb. 1970, 536). Waar het een vergunning voor het brengen van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in enig ander oppervlaktewater betreft, zal de aanvraag dienen te geschieden volgens regelen gesteld door de besturen der provincies of de door deze op grond van artikel 6 van de Wet aangewezen besturen van waterschappen of andere openbare lichamen.

Artikel 3. Deze bepaling bevat een absoluut verbod tot het brengen in enig oppervlaktewater van de door de ondergetekenden uit de bijlage aangewezen stoffen.

Het artikel bevat, evenals artikel 4, de terminologie van de Wet, waar gesproken wordt van in oppervlaktewateren brengen. Zoals uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet kan worden afgeleid (Bijl. Hand. II nr. 7884, nr. 5, pag. 3, r.k. pag. 28, l.k. nr. 9, pag. 3 l.k. en pag. 12, l.k.) valt hieronder niet slechts te rekenen het geval dat afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen direct in het water worden gebracht, doch tevens het geval dat door storting e.d. in de nabijheid van enig oppervlaktewater verontreiniging daarvan het gevolg is. Dit betekent dat onder de term „brengen” niet slechts het direct in enig oppervlaktewater brengen van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen valt, doch tevens een handelen of nalaten waarvan redelijkerwijze verwacht mag worden dat het vervuiling van het oppervlaktewater door genoemde stoffen tot gevolg heeft.

Het derde lid maakt een uitzondering op het verbod voor stoffen die slechts als sporen in andere stoffen voorkomen, mits deze niet aan die stoffen zijn toegevoegd met het doel

deze in enig oppervlaktewater te brengen. Deze bepaling sluit aan bij artikel 3, tweede lid, van het ontwerp Wet verontreiniging zeewater, met dien verstande dat zij de mogelijkheid opent nader te bepalen, welke hoeveelheden of concentraties als sporen kunnen worden beschouwd.

Hoewel het brengen in het oppervlaktewater van stoffen, die sporen van de in het eerste lid bedoelde stoffen bevatten, niet absoluut verboden is, zal, indien men deze stoffen in enig oppervlaktewater wil brengen op een der wijzen in artikel 4 genoemd, hiervoor veelal een vergunning volgens dat artikel vereist zijn, daar deze stoffen dan toch in vele gevallen als afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen beschouwd moeten worden.

Artikel 4. Het eerste lid beoogt vooreerst te voorkomen dat afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen door particulieren of bedrijven rechtstreeks in het water worden gestort. Met de term storten is bedoeld op het in het oppervlaktewater brengen van voorwerpen van enige omvang of hoeveelheden afvalstoffen van enige betekenis, waarvoor veelal een voer-, vaar- of luchtvaartuig of een ander instrument of werktuig - gedacht kan worden aan tanks, emmers, vaten, zakken, kruiwagens, slangen, spuitende, pompen e.d. - benodigd is.

Het eerste lid onder *b* richt zich vooral tegen het uitpompen onder het wateroppervlak door vaartuigen alsook tegen het anderszins wegpompen of laten afvloeien van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen zoals met behulp van zich onder het wateroppervlak bevindende slangen of buizen.

Daarnaast richt de bepaling zich onder meer tegen het storten, nederleggen, laten liggen of doen afvloeien van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen op zodanige wijze en op zodanige plaatsen dat deze stoffen naar ervaringsregels in het oppervlaktewater geraken.

De bepaling heeft tevens tot doel het in acht doen nemen van de nodige zorgvuldigheid bij laden, lossen of overladen, alsmede het reinigen van voer-, vaar- of luchtvaartuigen. Daarbij moet niet slechts worden gedacht aan het verwijderen van restanten van meegevoerde lading, doch tevens aan uitwendig reinigen of het verwijderen van huishoudelijk afval, behoudens hetgeen hierover wordt opgemerkt in de toelichting op het tweede lid.

De ondergetekenden wijzen erop dat iedere persoon of ieder bedrijf dat handelingen verricht zoals in dit artikel omschreven, een vergunning bij de waterbeheerder zal moeten aanvragen, indien het redelijkerwijs te verwachten gevolg van die handelingen is dat het oppervlaktewater wordt verontreinigd. In de gevallen, waarin die verontreiniging geheel kan worden voorkomen door het nemen van technische maatregelen zal in beginsel geen vergunning worden verleend; indien geen stoffen in het water worden gebracht is een vergunning trouwens niet vereist.

Indien het redelijkerwijs niet mogelijk is dergelijke maatregelen te nemen, zullen aan een verleende vergunning voorschriften worden verbonden, die beogen de verontreiniging tot een minimum te beperken.

Denkbaar is ook dat de verontreiniging niet voldoende is tegen te gaan. In een dergelijk geval zal geen vergunning kunnen worden verleend en zal de handeling achterwege moeten blijven.

Het brengen in oppervlaktewater van huishoudelijk afvalwater - waaronder faecaal afvalwater - van andere vaartuigen dan woonschepen valt volgens het bepaalde in het tweede lid niet onder het verbod van het eerste lid. Hoewel hier sprake is van een, vooral in recreatiegebieden, urgent probleem, kan een dergelijk verbod pas worden gesteld wanneer aan de beroeps- en recreatievaart een oplossing voor het technische en vooral ook organisatorische probleem van het zich kunnen ontdoen van deze afvalstoffen, anders dan door deze in het water te lozen, kan worden geboden. De aanpak van deze materie zal vermoedelijk verwantschap moeten tonen met die van de verzameling van vaste afvalstoffen afkomstig van

schepen. Woonschepen waarmede in aansluiting bij artikel 1 van de Wet op Woonwagens en Woonschepen (Stb. 1918, 492) is bedoeld op schepen, uitsluitend of hoofdzakelijk als woning gebedigd of tot woning bestemd, daarentegen vallen onder het verbod van het eerste lid.

Voor deze schepen is een andere wijze van verwijdering van het afvalwater in het algemeen mogelijk; veelal bestaat reeds een aansluiting op de riolering. Vast huishoudelijk afval van vaartuigen waaronder ook de vaartuigen in de recreatieve sfeer gebruikt te rekenen, behoort, zoals reeds werd vermeld, tot de stoffen die vallen onder het verbod van het eerste lid.

De schippers zullen dit afval kunnen afgeven bij sluisen, aanlegplaatsen, havens en andere daartoe ingerichte gelegenheden.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. WESTERTERP.

*De Minister van Volksgezondheid
en Milieuhygiëne,*
I. VORRINK.

Bijlage van het Koninklijk besluit van 28 november 1974, (Stb. 709) houdende vaststelling van het Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, zijn:

1. Organische halogeenverbindingen.
2. Organische siliciumverbindingen.
3. Geur- en smaakstoffen.
4. Minerale oliën.
5. Antimoon, arsenicum, barium, beryllium, borium, cadmium, chroom, cobalt, koper, kwikzilver, lood, molybdeen, nikkel, selenium, tin, titanium, uranium, vanadium, zilver, zink en verbindingen van deze elementen.
6. Cyaanwaterstofzuur, fluorwaterstofzuur, alsmede de van deze zuren afgeleide zouten.
7. Elementair fosfor.
8. Stoffen die kankerverwekkend zijn en stoffen waarvan in redelijkheid verwacht mag worden dat zij kankerverwekkende eigenschappen hebben.
9. Biociden voorzover deze niet reeds onder de hiervoor genoemde stoffen vallen.
10. Persistente door de mens gesynthetiseerde verbindingen, voorzover niet reeds onder voorgaande genoemd.

Ons bekend,

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. WESTERTERP.

*De Minister van Volksgezondheid
en Milieuhygiëne,*
I. VORRINK.